

Số: 1668 /KH-SVHTTDL

Ninh Thuận, ngày 11 tháng 12 năm 2014

KẾ HOẠCH

Về việc xây dựng hồ sơ khoa học nghệ thuật làm gồm truyền thống của người Chăm Bàu Trúc là di sản văn hóa phi vật thể quốc gia

Thực hiện Thông tư số 04/2010/TT-BVHTTDL ngày 30 tháng 6 năm 2010 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch Quy định việc kiểm kê di sản văn hóa phi vật thể và lập hồ sơ khoa học di sản văn hóa phi vật thể để đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia;

Căn cứ Công văn số 1586/BVHTTDL-DSVH ngày 24/5/2012 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về việc lập hồ sơ khoa học di sản văn hóa phi vật thể quốc gia;

Căn cứ Công văn số 3314/UBND-VX ngày 12/7/2012 của Ủy ban nhân dân tỉnh Ninh Thuận về việc đồng ý xây dựng hồ sơ khoa học nghệ thuật làm gồm truyền thống của người Chăm Bàu Trúc là di sản văn hóa phi vật thể quốc gia;

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch xây dựng Kế hoạch lập hồ sơ Khoa học giai đoạn 2014 - 2015 với những nội dung sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích:

Nhận diện, xác định giá trị, khả năng tồn tại của di sản văn hóa phi vật thể trong đời sống cộng đồng dân cư, các dân tộc trên địa bàn tỉnh Ninh Thuận. Trên cơ sở đó, xác định rõ số lượng và phân loại, xếp hạng, lập hồ sơ khoa học các loại hình di sản văn hóa phi vật thể hiện có để có chính sách quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị, góp phần phát triển văn hóa, du lịch và các hoạt động kinh tế - xã hội của tỉnh.

2. Yêu cầu:

- Thu thập thông tin cụ thể, đầy đủ, đảm bảo tính xác thực, cập nhật, toàn diện, khách quan, bao gồm các yếu tố phản ánh hình thức, đặc điểm và giá trị di sản, các vấn đề về khả năng tồn tại, mức độ phổ biến, cần lưu ý các nguy cơ bị đe dọa đến di sản, chịu nhiều áp lực, có nguy cơ mai một cần bảo vệ khẩn cấp;

- Công tác lập hồ sơ di sản văn hóa phi vật thể cần có sự tham gia, phối hợp của các cá nhân, nghệ nhân, chính quyền địa phương làng gốm Bàu Trúc nói riêng, các cơ quan Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội nói chung, trong đó ngành Văn hóa, Thể thao và Du lịch giữ vai trò chủ trì.

II. THỜI GIAN, PHẠM VI, THÀNH PHẦN THAM GIA

1. Thời gian: Từ tháng 12 năm 2014 đến tháng 12 năm 2015.

2. Phạm vi thực hiện: Địa bàn khu phố Bàu Trúc, thị trấn Phước Dân, huyện Ninh Phước, tỉnh Ninh Thuận.

3. Thành phần tham gia:

Phòng Di sản Văn hóa; Bảo tàng tỉnh thuộc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Phòng Văn hóa và Thông tin huyện Ninh Phước, Hợp tác xã gốm Bàu Trúc.

III. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG, PHƯƠNG PHÁP THỰC HIỆN

1. Đối tượng lập hồ sơ:

Là di sản văn hóa phi vật thể đang tồn tại trong cộng đồng Khu phố Bàu Trúc, thị trấn Phước Dân, huyện Ninh Phước, tỉnh Ninh Thuận; Bao gồm một số di sản theo Thông tư 04/2010/TT-BVHTTDL ngày 30/6/2010 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định.

2. Nội dung lập hồ sơ di sản văn hóa phi vật thể:

- Tên gọi: Nghệ thuật làm gốm truyền thống của người Chăm Bàu Trúc.
- Loại hình: Nghề thủ công truyền thống.
- Địa điểm: Khu phố Bàu Trúc, thị trấn Phước Dân, huyện Ninh Phước, tỉnh Ninh Thuận.
- Chủ thể văn hóa phi vật thể: Cộng đồng cư dân khu phố Bàu Trúc, thị trấn Phước Dân, huyện Ninh Phước.
- Miêu tả: Nghệ thuật làm gốm truyền thống.
- Hiện trạng: Đang có nguy cơ mai một.
- Đánh giá giá trị:

Làng gốm Bàu Trúc nằm trong vùng lòng chảo được bao quanh bởi những dãy núi nên mùa mưa thường gây ra lũ lụt và phù sa bồi tụ lâu năm tạo thành các lớp đất sâu ở triền sông Quao. Chính nơi đây đã hình thành các mỏ đất sét mịn màng, có độ dẻo cao. Bên dưới lòng sông Quao lại có những dải cát trắng hạt nhỏ, những nguyên liệu cần thiết để tạo thành gốm Bàu Trúc mà không nơi nào có được. Loại đất sét này khi nung rất dẻo và bền.

Các hoa văn trên sản phẩm gốm được các nghệ nhân sử dụng đa phần là các loại que, cây, răng lược, quả đại, hoa đại, vỏ sò, vỏ ốc có các hình đều nhau tạo nên. Do không có bàn xoay nên độ tròn đều và tính mỹ thuật hoàn toàn phụ thuộc vào tài năng, tâm hồn của nghệ nhân khi nặn gốm. Để làm tăng độ láng, người Chăm không sử dụng men mà dùng vải nhúng nước để chà láng. Vì nung lộ thiên bằng rom, bằng củi trên một bãi đất trống, phụ thuộc vào độ nóng, độ gió và chiều gió nên sản phẩm khi nung xong có độ chín không đều, chỗ đen đậm, chỗ vàng.

Tất cả tính nghệ thuật thủ công ấy đã tạo nên những sản phẩm gốm có tính độc bản cao, không sản phẩm nào giống sản phẩm nào. Bằng kỹ thuật thủ công hoàn toàn, gốm Bàu Trúc được ngợi ca như một sản phẩm "ấm bàn tay con người nhất". Đó chính là yếu tố quan trọng nhất để nghề làm gốm của người Chăm nổi tiếng và là cái đáng bảo tồn nhất.

- Đề xuất biện pháp bảo vệ: Cần bảo tồn nghệ thuật làm gốm truyền thống của người Chăm Bàu Trúc để tồn tại và phát triển gắn kết với du lịch của tỉnh.

3. Phương pháp lập hồ sơ:

- Khảo sát điền dã, phỏng vấn, ghi chép, ghi âm, chụp ảnh, quay phim để thu thập thông tin và tư liệu hóa di sản văn hóa phi vật thể;
- Phân tích, đối chiếu, so sánh, đánh giá, tổng hợp các tư liệu về di sản văn hóa phi vật thể.

4. Hồ sơ khoa học bao gồm:

- Băng đĩa ghi âm, ghi hình, ảnh, sơ đồ làng nghề, và in ấn những sản phẩm liên quan đến hồ sơ khoa học về làng nghề.
- Nhật ký khảo sát điền dã và các tài liệu khác có liên quan;
- Báo cáo khảo tả về quy trình làm gốm truyền thống của người dân Bàu Trúc;
- Lý lịch về làng nghề gốm Bàu Trúc;
- Tờ trình gửi UBND tỉnh trình Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch phê duyệt.

Hồ sơ được lưu giữ tại Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch.

5. Lập và thẩm định hồ sơ khoa học di sản văn hóa phi vật thể đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia:

Tiêu chí lựa chọn di sản văn hóa phi vật thể để lập hồ sơ khoa học:

- Nghệ thuật làm gốm của người Chăm Bàu Trúc có tính đại diện, thể hiện bản sắc của cộng đồng dân tộc Chăm tỉnh Ninh Thuận;
- Phản ánh sự đa dạng văn hóa và sự sáng tạo của con người, được kế thừa qua nhiều thế hệ;
- Có khả năng phục hồi và tồn tại lâu dài;
- Được cộng đồng đồng thuận, tự nguyện đề cử và cam kết bảo vệ.

Trình tự, thủ tục lập hồ sơ và gửi Ủy ban nhân dân tỉnh đề nghị Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia theo qui định tại Thông tư số 04/2010/TT-BVHTTDL của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch.

III. BIỆN PHÁP THỰC HIỆN

1. Thành lập các tổ chức phụ trách và tiến hành lập hồ sơ:

- Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch với vai trò là chủ trì, trong triển khai kế hoạch lập hồ sơ khoa học về nghệ thuật làm gốm của người Chăm Bàu Trúc;
- Cấp huyện: Phòng Văn hóa và Thông tin giữ vai trò là thành viên trong triển khai thực hiện công tác lập hồ sơ;
- Cấp thị trấn: Cán bộ phụ trách văn hóa - xã hội, phụ trách thống kê tham gia vào tổ lập hồ sơ của Phòng Văn hóa và Thông tin huyện.

2. Kinh phí thực hiện:

Kinh phí được trích từ nguồn kế hoạch hoạt động năm 2014 của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch (phòng Di sản văn hóa). Bao gồm: công tác tập huấn; văn phòng phẩm (in ấn biểu mẫu, sao chép tài liệu, pin, phim, ảnh...); công tác phí (khảo sát, điền dã, lưu trú, xăng xe...); tổ chức các cuộc hội nghị, hội thảo, thù lao phỏng vấn và các khoản chi khác phục vụ cho công tác lập hồ sơ.

3. Phân kỳ thực hiện:

- Từ tháng 12/2014 đến tháng 3/2015: Tiến hành các công việc chuẩn bị tổ chức lập hồ sơ;
- Từ tháng 4 đến tháng 10/2015: Tập trung lập hồ sơ;
- Từ tháng 10 đến tháng 12/2015: Tổng hợp và hoàn tất hồ sơ.

4. Phối hợp và phân công triển khai thực hiện:

4.1. Phòng Di sản Văn hóa:

Căn cứ vào Kế hoạch tổng thể đã được phê duyệt tiến hành xây dựng kế hoạch cụ thể theo từng phân kỳ và lập dự toán kinh phí để trình phê duyệt, triển khai thực hiện.

Khảo sát, nghiên cứu, điền dã, phỏng vấn những vấn đề liên quan đến nghệ thuật làm gốm truyền thống của người dân Bàu Trúc để có các sản phẩm sau:

- Nhật ký khảo sát điền dã và các tài liệu khác có liên quan;
- Báo cáo khảo tả nghệ thuật làm gốm truyền thống;
- Tổng hợp toàn bộ hồ sơ khoa học báo cáo Ủy ban nhân dân tỉnh theo qui định.

4.2. Bảo tàng tỉnh:

Căn cứ vào Kế hoạch đã được phê duyệt phối hợp cùng Phòng Di sản văn hóa thực hiện để có các sản phẩm sau:

- Lý lịch làng nghề gốm Bàu Trúc;
- Băng đĩa ghi âm, ghi hình, ảnh, sơ đồ làng nghề.

4.3. Phòng Văn hóa và Thông tin huyện:

Phối hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức công tác khảo tả nghệ thuật làm gốm Bàu Trúc.

4.4. Cấp thị trấn:

Cán bộ phụ trách văn hóa - xã hội phối hợp với Bảo tàng tỉnh tổ chức công tác điều tra lý lịch làng nghề.

4.5. Phòng Kế hoạch tài chính:

Căn cứ vào Kế hoạch đã được phê duyệt bố trí kinh phí triển khai thực hiện từ nguồn kế hoạch hoạt động năm 2014 của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch (phòng Di sản văn hóa) đã nêu trên.

Trên đây là Kế hoạch về việc lập hồ sơ di sản văn hóa phi vật thể Nghệ thuật làm gốm truyền thống của người Chăm Bàu Trúc trên địa bàn khu phố Bàu Trúc, thị trấn Phước Dân, huyện Ninh Phước, tỉnh Ninh Thuận. /.

Nơi nhận: *BT*

- BGĐ Sở (TD Office);
- Bảo tàng tỉnh;
- Phòng KH-TC;
- Phòng VH-TT huyện Ninh Phước;
- UBND TT Phước Dân;
- HTX gốm Bàu Trúc;
- BQL KP Bàu Trúc;
- Lưu: VT, DSVH.

GIÁM ĐỐC

